Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

5. března 2015*

„Kasační opravný prostředek — Omezující opatření vůči Íránské islámské republice s cílem zabránit šíření jaderných zbraní — Zmrazení finančních prostředků — Omezení převodů finančních prostředků — Napomáhání označeným subjektům při vyhýbání se omezujícím opatřením nebo při jejich porušování“

Ve věci C-585/13 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 19. listopadu 2013,

Europäisch-Iranische Handelsbank AG, se sídlem v Hamburku (Německo), zastoupená S. Jeffreyem, S. Ashleyem a A. Irvinem, solicitors, H. Hohmannem, Rechtsanwalt, D. Wyattem, QC, jakož i R. Blakeleyem, barrister,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

Rada Evropské unie, zastoupená F. Naertem a M. Bishopem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Spojené království Velké Británie a Severního Irska, zastoupené V. Kaye, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s R. Palmerem, barrister,

Evropská komise,

vedlejší účastníci řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda senátu, C. Vajda, A. Rosas (zpravodaj), E. Juhász a D. Šváby, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 12. listopadu 2014,

* Jednací jazyk: angličtina.

vydává tento

Rozsudek

1 V rámci kasačního opravného prostředku se Europäisch-Iranische Handelsbank AG (dále jen „EIH“) domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 6. září 2013, Europäisch-Iranische Handelsbank v. Rada (T-434/11 EU:T:2013:405, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zamítl její návrhová žádání znějící na zrušení:

— rozhodnutí Rady 2011/783/SZBP ze dne 1. prosince 2011, kterým se mění rozhodnutí 2010/413/SZBP o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 319, s. 71),

— prováděcího nařízení Rady (EU) č. 1245/2011 ze dne 1. prosince 2011, kterým se provádí nařízení (EU) č. 961/2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 319, s. 11), a

— nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010 (Úř. věst. L 88, 24.3.2012, s. 1),

v rozsahu, v němž se jí tyto akty týkají.

Právní rámec a skutečnosti předcházející sporu

2 Rada bezpečnosti OSN (dále jen „Rada bezpečnosti“), znepokojena četnými zprávami generálního ředitele Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) a rezolucemi Rady guvernérů MAAE týkajícími se jaderného programu Íránské islámské republiky, přijala dne 23. prosince 2006 rezoluci 1737 (2006), jejíž bod 12 ve spojení s přílohou této rezoluce vyjmenovává řadu osob a subjektů zapojených do šíření jaderných zbraní, jejichž finanční prostředky, jakož i hospodářské zdroje, mají být zmrazeny.

3 Za účelem provedení rezoluce 1737 (2006) v Evropské unii přijala Rada dne 27. února 2007 společný postoj 2007/140/SZBP o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 61, s. 49).

4 Článek 5 odst. 1 společného postoje 2007/140 stanovil, že se zmrazují veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje určitých kategorií osob a subjektů uvedených v bodech a) a b) tohoto ustanovení. Bod a) tohoto čl. 5 odst. 1 se týkal osob a subjektů uvedených v příloze rezoluce 1737 (2006) a dalších osob určených Radou bezpečnosti nebo výborem Rady bezpečnosti vytvořeným podle článku 18 rezoluce 1737 (2006). Seznam těchto osob a subjektů byl uveden v příloze I společného postoje 2007/140. Bod b) uvedeného čl. 5 odst. 1 se týkal osob a subjektů, které nejsou uvedeny v příloze I a podílejí se na íránských jaderných činnostech, jež by mohly ohrozit nešíření, nebo jsou s těmito činnostmi přímo spojeny nebo je podporují. Seznam těchto osob a subjektů byl uveden v příloze II uvedeného společného postoje.

5 V rozsahu, v němž byly dotčeny pravomoci Evropského společenství, byla rezoluce 1737 (2006) provedena nařízením Rady (ES) č. 423/2007 ze dne 19. dubna 2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 103, s. 1), které bylo přijato na základě článků 60 ES a 301 ES, odkazuje na společný postoj 2007/140 a jehož obsah se v podstatě shoduje s obsahem tohoto společného postoje v tom, že v příloze IV tohoto nařízení týkající se osob, subjektů a orgánů určených Radou bezpečnosti nebo výborem pro sankce a v příloze V uvedeného nařízení týkající se jiných osob, subjektů a orgánů, než jsou uvedeny v oné příloze IV, jsou uvedena tatáž jména subjektů a fyzických osob.

6 Ustanovení čl. 7 odst. 1 až 3 nařízení (ES) č. 423/2007 stanoví, že se zmrazují finanční prostředky. Článek 7 odst. 4 tohoto nařízení zní takto:

„Vědomá a záměrná účast na činnostech, jejichž cílem nebo následkem je přímé nebo nepřímé obejití opatření uvedených v odstavcích 1, 2 a 3, se zakazuje.“

7 Články 8 až 10 nařízení č. 423/2007 vyjmenovávají rozličné situace, ve kterých mohou příslušné orgány členských států povolit uvolnění některých zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů.

8 Článek 8 písm. a) tohoto nařízení, ve znění nařízení Rady (ES) č. 618/2007 ze dne 5. června 2007 (Úř. věst. L 143, s. 1), stanoví, že příslušné orgány členských států mohou povolit uvolnění některých zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, pokud jsou předmětem soudcovského, správního nebo rozhodčího zástavního práva, které vzniklo před datem, k němuž byla osoba, subjekt či orgán jmenován výborem pro sankce, Radou bezpečnosti či Radou, nebo datem soudcovského, správního nebo rozhodčího rozhodnutí vyneseného před tímto datem.

9 Článek 9 nařízení č. 423/2007 stanoví, že příslušné orgány členských států mohou povolit uvolnění určitých zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů na platbu provedenou označenou osobou, subjektem nebo orgánem na základě smlouvy, dohody nebo závazku, které dotčená osoba nebo dotčený subjekt a orgán uzavřely nebo jimž závazek vznikl přede dnem jejich označení. Příslušný dotčený orgán musí shledat, že byly finanční prostředky využity, a oznámit svůj úmysl udělit povolení Výboru pro sankce nebo ostatním členským státům a Komisi v závislosti na tom, zda byla osoba, subjekt, či orgán označen Radou bezpečnosti, či nikoli.

10 Článek 10 odst. 1 nařízení č. 423/2007 stanoví, že příslušné orgány členských států mohou povolit uvolnění některých zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů nezbytných pro uspokojení základních potřeb osob k úhradě právních služeb nebo na správu zmrazených prostředků. Jde-li o souhlas pro osobu, orgán či subjekt označený Radou bezpečnosti, orgán musí oznámit svůj úmysl udělit povolení Výboru pro sankce. Článek 10 odst. 2 tohoto nařízení stanoví, že příslušné orgány členských států mohou povolit uvolnění některých zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů na mimořádné výdaje. Týká-li se povolení osoby, subjektu nebo orgánu označených Radou bezpečnosti, musí orgán oznámit své rozhodnutí Výboru pro sankce, který je musí schválit. Týká-li se povolení osoby, subjektu nebo orgánu, které nebyly označeny Radou bezpečnosti, příslušný orgán musí příslušným orgánům ostatních členských států a Komisi oznámit předem důvody, na základě kterých se domnívá, že by mělo být uděleno zvláštní povolení. Článek 10 odst. 3 uvedeného nařízení stanoví, že příslušný členský stát uvědomí ostatní členské státy a Komisi o všech povoleních udělených podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

11 Podle článku 18 písm. d) a e) nařízení č. 423/2007 se toto nařízení použije mj. na všechny právnické osoby, subjekty nebo orgány zřízené podle práva některého členského státu nebo v souvislosti s jakoukoli obchodní činností, která je provozována zcela nebo zčásti uvnitř Společenství.

12 Poté, co Rada bezpečnosti konstatovala, že Íránská islámská republika provádí činnosti související s obohacováním uranu a nespolupracuje s MAAE, přijala dne 3. března 2008 rezoluci 1803 (2008). V odstavci 10 této rezoluce Rada bezpečnosti:

„*Vyzvala* všechny státy, aby zachovávaly obezřetnost vůči činnostem finančních institucí na svém území ve vztahu ke všem bankám se sídlem v Íránu, zejména Bank Melli a Bank Saderat, a jejich pobočkám a dceřiným společnostem v zahraničí s cílem zabránit tomu, aby tyto činnosti přispívaly k činnostem představujícím riziko šíření jaderných zbraní nebo k vývoji nosičů jaderných zbraní, jak se uvádí v rezoluci 1737 (2006)“.

13 K provedení této rezoluce přijala rada dne 7. srpna 2008 společný postoj 2008/652/SZBP, kterým se mění společný postoj 2007/140/SZBP o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 213, s. 58, a oprava v Úř. věst. L 285, s. 22). Článek 3b odst. 1 společného postoje 2007/140, ve znění společného postoje 2008/652, stanoví, že členské státy zachovají obezřetnost vůči činnostem finančních institucí spadajících do jejich jurisdikce s bankami se sídlem v Íránu, zejména s bankou Saderat, s pobočkami a dceřinými společnostmi takových bank, jakož i s finančními subjekty, které jsou ovládány osobami a subjekty se sídlem v Íránu, které jsou uvedeny v přílohách III nebo IV tohoto společného postoje v pozměněném znění, s cílem zabránit tomu, aby tyto činnosti přispívaly k jaderným činnostem, jež by mohly ohrozit nešíření jaderných zbraní. Článek 3b odst. 2 uvedeného společného postoje ve znění pozdějších změn stanoví, že členské státy musí vyžadovat, aby finanční instituce:

„a) zachovávaly neustálou obezřetnost vůči operacím na účtech, mimo jiné prostřednictvím programů hloubkové kontroly klienta a v rámci svých závazků v oblasti praní peněz a financování terorismu;

b) vyžadovaly, aby byly vyplněny všechny informační kolonky platebních příkazů, které se týkají příkazce a příjemce příslušné transakce, a v případě neposkytnutí informací transakci odmítly;

c) po dobu pěti let uchovávaly veškeré záznamy o transakcích a na požádání je zpřístupnily vnitrostátním orgánům;

d) pokud mají podezření nebo dostatečné důvody se domnívat, že finanční prostředky souvisejí s financováním šíření, neprodleně své podezření oznámí finanční zpravodajské jednotce nebo jinému příslušnému orgánu určenému dotčeným členským státem. […]“

14 Dne 10. listopadu 2008 přijala Rada nařízení (ES) č. 1110/2008, kterým se mění nařízení č. 423/2007 (Úř. věst. L 300, s. 1). Článek 3b společného postoje 2007/140 ve znění společného postoje 2008/652 je proveden článkem 11a, který byl doplněn do nařízení č. 423/2007 a vztahuje se mj. na subjekty, právnické osoby nebo orgány zřízené podle práva některého členského státu nebo v souvislosti s jakoukoli obchodní činností, která je provozována uvnitř Společenství. Článek 11b nařízení č. 423/2007 ve znění nařízení č. 1110/2008 obsahuje zvláštní ustanovení týkající se poboček a dceřiných společností banky Saderat.

15 Rada bezpečnosti konstatovala, že Íránská islámská republika neplní její rezoluce, že v rozporu s povinností zastavit veškeré činnosti související s obohacováním uranu vybudovala zařízení v Kummu a oznámila to až v září 2009, že neinformuje MAAE a odmítá s touto agenturou spolupracovat, a proto přijala prostřednictvím rezoluce 1929 (2010) ze dne 9. června 2010 přísnější opatření. Body 21 až 24 této rezoluce se týkají finančních služeb. V bodě 21 uvedené rezoluce Rada bezpečnosti vyzývá státy, „aby zabránily tomu, aby se na jejich území, přes ně nebo z něj poskytovaly finanční služby, včetně pojištění a zajištění, nebo převáděla finanční nebo jiná aktiva či zdroje, mají-li k dispozici informace, na jejichž základě se lze důvodně domnívat, že by tyto služby, tato aktiva či tyto zdroje mohly přispívat k íránským jaderným činnostem potenciálně ohrožujícím nešíření jaderných zbraní nebo k vývoji nosičů jaderných zbraní, nebo aby takové služby, aktiva či zdroje byly poskytovány státním příslušníkům těchto států nebo subjektům založeným podle jejich práva (včetně poboček v zahraničí) nebo jejich prostřednictvím, či osobám nebo finančním institucím na území těchto států nebo jejich prostřednictvím, a to mj. tím, že zmrazí finanční prostředky a jiný majetek či hospodářské zdroje, které se nachází či budou nacházet na jejich území, které podléhají či budou podléhat jejich pravomoci a které souvisí s těmito programy nebo činnostmi, a tím, že budou provádět důkladný monitoring, aby takovým transakcím po dohodě se svými státními orgány a v souladu s vnitrostátními právními předpisy zabránily“.

16 Evropská rada v prohlášení připojeném k závěrům ze dne 17. června 2010 zdůraznila, že je stále více znepokojena íránským jaderným programem, uvítala přijetí rezoluce Rady bezpečnosti 1929 (2010) a vzala na vědomí poslední zprávu MAAE ze dne 31. května 2010.

17 V bodě 4 tohoto prohlášení Evropská rada konstatovala, že musí být nevyhnutelně přijata nová omezující opatření. S ohledem na práci vykonanou v rámci Rady pro zahraniční věci tuto Radu vyzvala, aby na svém příštím zasedání přijala opatření k provedení opatření uvedených v rezoluci Rady bezpečnosti 1929 (2010). Tato opatření se měla vztahovat mj. na „finanční sektor, včetně zmrazení majetku dalších íránských bank a omezení v oblasti bankovních a pojišťovacích služeb“.

18 Rozhodnutím Rady 2010/413/SZBP ze dne 26. července 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení společného postoje 2007/140/SZBP (Úř. věst. L 195, s. 39 a oprava v Úř. věst. L 197, s. 19) Rada začala naplňovat toto prohlášení, přičemž zrušila společný postoj 2007/140 a přijala v porovnání s ním další omezující opatření. Body 17 až 20 odůvodnění rozhodnutí 2010/413 týkající se finančních činností poukazují na rozhodnutí Rady bezpečnosti v rezoluci 1929 (2010), jakož i na prohlášení Evropské rady ze dne 17. června 2010. Kapitola 2 rozhodnutí 2010/413 je věnována finančnímu sektoru. Článek 10 odst. 1 tohoto rozhodnutí stanoví, že ve vztahu k finančním nebo jiným aktivům či zdrojům, které by mohly přispět k jaderným činnostem Íránu potenciálně ohrožujícím nešíření nebo k vývoji nosičů jaderných zbraní, a s cílem zabránit poskytování finančních služeb nebo provádění převodů na území členských států, přes ně nebo z něj, nebo poskytování finančních služeb nebo provádění převodů, do nichž jsou zapojeni státní příslušníci členských států nebo subjekty založené podle jejich práva (včetně poboček v zahraničí) nebo osoby či finanční instituce nacházející se na území členských států, členské státy v rámci své pravomoci důkladně monitorují všechny činnosti finančních institucí, do nichž jsou zapojeny banky se sídlem v Íránu a jim náležející pobočky, dceřiné společnosti či subjekty. Článek 10 odst. 3 uvedeného rozhodnutí stanoví kontroly převodů finančních prostředků.

19 Článek 20 odst. 1 rozhodnutí 2010/413 stanoví, že se zmrazují finanční prostředky několika kategoriím osob a subjektů. Bod a) tohoto čl. 20 odst. 1 se týká osob a subjektů určených Radou bezpečnosti, které jsou uvedeny v příloze I tohoto rozhodnutí. Bod b) uvedeného čl. 20 odst. 1 se týká osob a subjektů, které nejsou uvedeny v příloze I a které se podílejí na íránských jaderných činnostech, jež by mohly ohrozit nešíření, nebo na vývoji nosičů jaderných zbraní nebo jsou s těmito činnostmi přímo spojeny nebo je podporují, i prostřednictvím pořizování zakázaných věcí, zboží, vybavení, materiálů a technologií, nebo osobami či subjekty, které jednají jejich jménem nebo na jejich příkaz, nebo subjekty, které jsou těmito osobami vlastněny nebo ovládány, a to i nedovolenými prostředky, nebo osobami, které napomáhaly určeným osobám či subjektům vyhýbat se ustanovením rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) a 1929 (2010) nebo tohoto rozhodnutí, jakož i dalšími vysoce postavenými příslušníky a subjekty islámských revolučních gard a společnosti IRISL a subjekty, které jsou jimi vlastněny nebo ovládány nebo jednají jejich jménem, přičemž tyto osoby nebo subjekty jsou uvedeny v příloze II“.

20 Nařízení č. 423/2007 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Rady (EU) č. 961/2010 ze dne 25. října 2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (ES) č. 423/2007 (Úř. věst. L 281, s. 1) přijatým na základě článku 215 SFEU. Článek 16 tohoto nařízení stanoví mimo jiné, že se zmrazují finanční prostředky a hospodářské zdroje, které patří určitým osobám, subjektům a určitým orgánům, nebo jsou jimi ovládány. Odstavec 1 tohoto článku se týká osob, subjektů a orgánů určených Radou bezpečnosti a uvedených v příloze VII uvedeného nařízení.

21 Článek 16 odst. 2 až 4 nařízení č. 961/2010 stanoví:

„2. Zmrazují se veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje, které patří osobám, subjektům a orgánům uvedeným v příloze VII nebo které jsou jimi vlastněny, drženy či ovládány. Příloha VIII obsahuje seznam fyzických a právnických osob, subjektů a orgánů, […] které byly v souladu s čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413 […] označeny jako:

a) osoby, subjekty či orgány spojené s íránskými jadernými činnostmi, jež by mohly ohrozit nešíření, nebo s vývojem nosičů jaderných zbraní Íránem nebo tyto činnosti podporující, a to i prostřednictvím pořizování zakázaného zboží a technologií, nebo jako osoby, subjekty či orgány, které jsou vlastněny nebo ovládány uvedenými osobami, subjekty či orgány, a to i nedovolenými prostředky, nebo které jednají jejich jménem nebo na jejich příkaz;

b) fyzické nebo právnické osoby, subjekty či orgány, které napomáhaly osobám, subjektům či orgánům uvedeným na seznamu vyhnout se ustanovením tohoto nařízení, rozhodnutí Rady 2010/413 […] nebo rezolucí Rady bezpečnosti […] 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) a 1929 (2010);

[…]

3. Fyzickým či právnickým osobám, subjektům nebo orgánům uvedeným v přílohách VII a VIII nebo v jejich prospěch nesmějí být přímo ani nepřímo zpřístupněny žádné finanční prostředky ani hospodářské zdroje.

4. Zakazuje se vědomá a úmyslná účast na činnostech, jejichž cílem nebo výsledkem je přímé či nepřímé obcházení opatření uvedených v odstavcích 1, 2 a 3.“

22 Články 18 a 19 nařízení č. 961/2010 upravují možnosti uvolnění zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů a odpovídají článkům 9 a 10 nařízení č. 423/2007.

23 Omezení převodů finančních prostředků a finančních služeb jsou upravena v kapitole V nařízení č. 961/2010. Článek 21 tohoto nařízení, který je obsažen v této kapitole, stanoví zvláštní pravidla pro převody finančních prostředků íránským osobám, subjektům či orgánům a převody finančních prostředků od íránských osob, subjektů či orgánů. Uvedený článek konkrétně ukládá povinnost získat od příslušných orgánů členských států předchozí povolení pro všechny převody částek ve výši 40 000 EUR nebo vyšších kromě převodů uvedených v odstavci 1 písm. a). Takové povolení je uděloványo v souladu s čl. 21 odst. 4 nařízení č. 961/2010, pokud daný převod finančních prostředků nemá přispět k činnostem uvedeným v tomto ustanovení. K převodům finančních prostředků v částkách nižších než 40 000 EUR není třeba předchozího povolení, avšak orgány musí být uvědomeny, pokud výše převodu přesahuje 10 000 eur. Článek 21 odst. 5 nařízení č. 961/2010 stanoví, že se tento článek nepoužije, pokud bylo povolení k převodu uděleno mj. podle článků 18 a 19 tohoto nařízení.

24 Článek 32 odst. 2 nařízení (ES) č. 961/2010 zní takto:

„Ze zákazů uvedených v tomto nařízení nevyplývá pro dotčené fyzické a právnické osoby nebo subjekty žádná odpovědnost, pokud nevěděly a neměly rozumný důvod předpokládat, že svým jednáním tento zákaz porušují.“

25 Rozhodnutím 2011/299/SZBP ze dne 23. května 2011, kterým se mění rozhodnutí 2010/413 (Úř. věst. L 136, s. 65), a prováděcím nařízením (EU) č. 503/2011 ze dne 23. května 2011, kterým se provádí nařízení č. 961/2010 (Úř. věst. L 136, s. 26) (společně dále jen „akty ze dne 23. května 2011“), Rada zařadila EIH na seznamy osob a subjektů uvedených v příloze II rozhodnutí 2010/413 a v příloze VIII nařízení č. 961/2010 (dále jen „seznamy z roku 2010“).

26 V aktech ze dne 23. května 2011 Rada odůvodnila zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů navrhovatelky následujícím způsobem:

„EIH sehrála klíčovou úlohu pro řadu íránských bank, jimž pomáhala s alternativními možnostmi dokončení transakcí, které byly přerušeny sankcemi EU zaměřenými na Írán. Bylo zaznamenáno, že EIH funguje jako poradní banka a zprostředkovatelská banka pro transakce s íránskými subjekty uvedenými na seznamu.

EIH například na začátku srpna roku 2010 zmrazila účty bank Saderat Iran a Bank Mellat uvedené na seznamu [Unie] u EIH v Hamburku [Německo]. Krátce na to obnovila EIH s bankami Bank Mellat a Bank Saderat Iran obchod v eurech za použití účtů u EIH náležejících íránské bance, která není uvedena na seznamu. V srpnu roku 2010 zaváděla EIH systém umožňující provádění pravidelných plateb hrazených bance Bank Saderat London a bance Future Bank Bahrain, s cílem vyhnout se [unijním] sankcím. Od října roku 2010 pokračovala EIH v činnostech „zprostředkovatele“ pro platby prováděné íránskými bankami, na něž byly uvaleny sankce, včetně bank Bank Mellat a Bank Saderat. Banky, na něž se vztahují sankce, směřují své platby do EIH přes íránskou banku Bank of Industry and Mine. V roce 2009 banku EIH využívala Post Bank pro systém obcházení sankcí, jehož součástí bylo zpracovávání transakcí v zastoupení banky Bank Sepah, uvedené na seznamu OSN. Bank Mellat uvedená na [unijním] seznamu je jednou z mateřských bank EIH.“

27 V závěrech ze dne 1. prosince 2011 Rada opět vyjádřila znepokojení z jaderného programu Íránské islámské republiky a s přihlédnutím k tomu oznámila, že na seznamy osob, vůči nimž směřují omezující opatření, zařadí dalších 180 subjektů a osob.

28 V bodě 3 odůvodnění rozhodnutí 2011/783 a v bodě 3 odůvodnění prováděcího nařízení č. 1245/2011 Rada uvedla, že zvláštní omezující opatření, která jsou v nich stanovena, by se měla na osoby a subjekty uvedené v seznamech z roku 2010, včetně EIH, nadále vztahovat.

29 V závěrech ze dne 9. prosince 2011 Evropská rada vyzvala Radu, aby se přednostně věnovala pracím na rozšíření oblasti působnosti unijních omezujících opatření a na rozšíření stávajících sankcí projednáním dalších opatření vůči Íránské islámské republice a aby tato opatření přijala nejpozději do svého příštího zasedání.

30 S odkazem na tyto závěry Rada přijala nová opatření rozhodnutím 2012/35/SZBP ze dne 23. ledna 2012, kterým se mění rozhodnutí 2010/413 (Úř. věst. L 19, s. 22).

31 Přijala též nová opatření prostřednictvím nařízení č. 267/2012, kterým se ruší a nahrazuje nařízení č. 961/2010. Zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů je upraveno v článku 23 nařízení č. 267/2012. Článek 23 odst. 2 písm. a) a b) tohoto nařízení stanoví, že se zmrazují finanční prostředky a hospodářské zdroje osob, subjektů či orgánů uvedených v příloze IX uvedeného nařízení. Jméno navrhovatelky je uvedeno na seznamu v této příloze.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

32 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 3. srpna 2011 podala EIH žalobu, kterou se domáhala zrušení rozhodnutí 2011/299 a prováděcího nařízení č. 503/2011. Svá návrhová žádání následně upravila a domáhala se zrušení rozhodnutí 2011/783, prováděcího nařízení č. 1245/2011 a nařízení č. 267/2012.

33 Na podporu svých návrhových žádání uplatňovala čtyři žalobní důvody a vznesla námitku protiprávnosti. První žalobní důvod vycházel z porušení povinnosti uvést odůvodnění a z porušení práva na obhajobu a na účinnou soudní ochranu, druhý ze zjevně nesprávného posouzení, třetí žalobní důvod z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, zásady právní jistoty a práva na

řádnou správu a čtvrtý žalobní důvod vycházel z porušení zásady proporcionality, práva na vlastnictví a svobody podnikání. Námitka protiprávnosti se týkala čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413, čl. 16 odst. 2 písm. b) nařízení č. 961/2010 a po druhé úpravě návrhových žádání i čl. 23 odst. 2 nařízení č. 267/2012.

34 Tribunál opakovaně konstatoval, že navrhovatelka ve svých písemnostech připustila, že provedla operace, do nichž byly zapojeny íránské banky zařazené na seznam, ale zároveň uvedla, že tyto operace byly legální. Jak vyplývá z bodu 168 napadeného rozsudku, Tribunál rovněž uvedl, že navrhovatelka připustila, že takové operace provedla, v dopise ze dne 29. července 2011, který adresovala Radě v rámci vyjádření k tomu, že bylo její jméno zařazeno na základě aktů ze dne 23. května 2011 na seznamy z roku 2010.

35 Stran prvního žalobního důvodu Tribunál v bodech 45 až 47 napadeného rozsudku konstatoval, že právním základem pro zařazení jména navrhovatelky na seznamy z roku 2010 a na seznam v příloze IX nařízení č. 267/2012 a ponechání jejího jména na uvedených seznamech byl čl. 20 odst. 1 písm. b) rozhodnutí 2010/413, čl. 16 odst. 2 písm. b) nařízení č. 961/2010 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 267/2012, tj. kritérium vztahující se na osobu, která napomáhá označené osobě, subjektu či orgánu při vyhýbání se omezujícím opatřením nebo při jejich porušování. Tribunál posoudil důvody pro zařazení jména navrhovatelky na uvedené seznamy a poté v bodě 55 napadeného rozsudku rozhodl, že odůvodnění rozhodnutí 2011/299, prováděcího nařízení č. 503/2011, rozhodnutí 2011/783, prováděcího nařízení č. 1245/2011 a nařízení č. 267/2012 (společně dále jen „napadené akty“) byla z hlediska uvedeného kritéria dostatečná, neboť umožňovala navrhovatelce porozumět, jaká jednání jsou jí vytýkána, a Tribunálu umožňovala provést přezkum.

36 V rámci posouzení druhého žalobního důvodu Tribunál v bodě 166 napadeného rozsudku uvedl, že „spis neobsahuje žádné důkazy ohledně prvního případu, kdy bylo jméno [navrhovatelky] uvedeno na seznamy z roku 2010 […], které by nasvědčovaly tomu, že Rada ověřila opodstatněnost tvrzení uvedených v návrhu na zapsání na seznam.“ Akceptoval tedy argument vycházející z toho, že Rada nemohla v případě aktů ze dne 23. května 2011 bez důkazů posoudit, zda bylo jméno navrhovatelky zařazeno na tyto seznamy odůvodněně. Druhý žalobní důvod ve zbývající části zamítl.

37 Tribunál poté zamítl třetí a čtvrtý žalobní důvod, jakož i námitku protiprávnosti.

38 Tribunál v důsledku toho zrušil rozhodnutí 2011/299 i prováděcí nařízení č. 503/2011 a žalobu ve zbývající části zamítl.

39 Tribunál uložil EIH, že ponese tři pětiny vlastních nákladů a nahradí tři pětiny nákladů řízení vynaložených Radou, a Radě uložil, že ponese dvě pětiny vlastních nákladů a nahradí dvě pětiny nákladů řízení vynaložených EIH. Rozhodl, že Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Komise ponesou vlastní náklady řízení.

Návrhová žádání účastníků řízení

40 EIH navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek v konkrétních bodech uvedených v tomto kasačním opravném prostředku;

— v rozsahu, v němž se týkají navrhovatelky, zrušil s okamžitou platností rozhodnutí 2011/783, prováděcí nařízení č. 1245/2011 a nařízení č. 267/2012, a

— uložil Radě náhradu nákladů řízení před Tribunálem a řízení o kasačním opravném prostředku před Soudním dvorem.

41 Rada navrhuje, aby Soudní dvůr zamítl kasační opravný prostředek v plném rozsahu jako neopodstatněný a uložil EIH náhradu nákladů řízení.

42 Spojené království navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

43 EIH v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího z porušení povinnosti uvést odůvodnění a porušení práva na obhajobu tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení a učinil závěr neslučitelný s návrhovými žádáními, když rozhodl, že EIH přiznala, že provedla transakce označené Radou jako důvod pro to, aby ji zařadila na seznam jakožto osobu, subjekt či orgán, na něž se vztahují omezující opatření.

44 Napadá body 115 až 117 napadeného rozsudku, jakož i jeho body 51 až 52, na které bod 115 uvedeného rozsudku odkazuje. V těchto bodech Tribunál konstatoval, že navrhovatelka připustila, že provedla několik bankovních operací včetně těch, které jsou jí vytýkány. Vzhledem k tomuto konstatování Tribunál dospěl v bodě 118 napadeného rozsudku k závěru, že Rada nemusí prokazovat skutečnosti, které nebyly zpochybněny.

45 Navrhovatelka opakuje první žalobní důvod týkající se nedostatečného odůvodnění napadených aktů a porušení práva na obhajobu. Tvrdí, že z něho nebylo možné dovodit, že uznala, že provedla operace uvedené jako důvod pro zařazení na seznamy z roku 2010 a na seznam uvedený v příloze IX nařízení č. 267/2012.

46 Rada a Spojené království tvrdí, jak uvedl i Tribunál v bodě 114 napadeného rozsudku, že navrhovatelka ve svých písemnostech připustila, že provedla operace, do nichž byly zapojeny íránské banky zařazené na seznam jakožto osoby, subjekty či orgány, na něž se vztahují omezující opatření, avšak zároveň tvrdila, že tyto operace byly legální. Tribunál tedy neprovedl nesprávné právní posouzení, když rozhodl, že nebyla porušena povinnost uvést odůvodnění ani právo na obhajobu.

Závěry Soudního dvora

47 Tribunál opakovaně konstatoval, že navrhovatelka provedla operace zahrnující íránské banky označené za osoby, subjekty či orgány, na něž se vztahují omezující opatření. Jak vyplývá z bodů 52, 167 a 168 napadeného rozsudku, tento závěr vyplynul z posouzení žaloby podané v prvním stupni a dopisu ze dne 29. července 2011, v němž navrhovatelka předložila Radě své vyjádření k tomu, že bylo její jméno akty ze dne 23. května 2011 zařazeno na seznamy z roku 2010.

48 Podle článku 256 SFEU a článku 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie je kasační opravný prostředek omezen na právní otázky. Jedině Tribunál je tudíž příslušný zjistit skutkový stav, kromě případu, kdy by věcná nesprávnost jeho zjištění vyplývala z písemností ve spise, které mu byly předloženy, jakož i posoudit předložené důkazy. Zjištění tohoto skutkového stavu a posouzení těchto důkazů, s výhradou případu jejich zkreslení, tedy nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (rozsudky Francie v. Komise, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 78 a citovaná judikatura, jakož i Commune de Millau a SEMEA v. Komise, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, bod 56).

49 V tomto ohledu je třeba připomenout, že zkreslení musí být zjevné z písemností ve spisu, aniž by bylo nutné provést nové hodnocení skutkového stavu a důkazů (rozsudek General Motors v. Komise, C-551/03 P, EU:C:2006:229, bod 54).

50 Jak generální advokát uvedl v bodech 29 a 30 svého stanoviska, navrhovatelka v podání připustila, že operace týkající se subjektů označených za subjekty, na které se vztahují omezující opatření, provedla, avšak zpochybňovala spíše nelegálnost takových operací. Za těchto podmínek není zjevné, že by Tribunál zkreslil skutkový stav zjištěný v bodech 51, 52, 101, 114 až 117 napadeného rozsudku.

51 Pokud jde o výtku, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když konstatoval, že Rada neměla povinnost prokázat, že k dotčeným operacím došlo, je třeba připomenout, že v případě pochybností je úkolem příslušného unijního orgánu, aby prokázal, že jsou důvody uplatňované vůči dotyčné osobě podložené (rozsudek Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 121). Jelikož v projednávaném případě nebyla zpochybněna samotná existence předmětných operací, Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení.

52 Vzhledem k tomu je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

53 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku EIH tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že byla splněna materiální kritéria pro její zařazení na seznam jakožto osoby, subjektu či orgánu, na něž se vztahují omezující opatření.

54 V první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když pro účely odůvodnění toho, že ji zařadil na seznam jako osobu, subjekt či orgán, na něž se vztahují omezující opatření, konstatoval, že připustila, že provedla Radou vytýkané operace.

55 Rada a Spojené království tvrdí, že první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku se překrývá s prvním důvodem a je třeba ji zamítnout ze stejných důvodů, jako byly důvody uvedené ve vztahu k prvnímu důvodu.

56 V druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku EIH tvrdí, že se Tribunál několikrát dopustil nesprávného právního posouzení, když zkoumal tři kategorie operací, které provedla a které podle ní nebyly zakázané. Zaprvé šlo o operace nespadající do působnosti dotčených právních předpisů, zadruhé šlo o povolené operace a zatřetí o operace provedené tzv. postupem „třetí cestou“ (dále jen „postup třetí cestou“), což je postup, v jehož rámci může subjekt označený za subjekt, na který se vztahují omezující opatření, uhradit věřiteli usazenému na unijním území dluh vzniklý ze závazku, jenž přijal před svým označením, převodem aktiv na tohoto věřitele prostřednictvím subjektu, který nebyl označen za subjekt, na který se taková opatření vztahují.

57 Navrhovatelka kritizuje nejprve bod 145 napadeného rozsudku, v němž Tribunál učinil závěr, že pouze tvrdila, že některé operace nespadají do působnosti omezujících opatření a své argumenty nijak nepodložila.

58 Pokud jde o druh povolených operací, EIH kritizuje body 147 až 149 napadeného rozsudku. Tvrdí, že Tribunál provedl nesprávné právní posouzení, když konstatoval, že nepředložila důkazy o tom, že měla povolení podle článku 21 nařízení č. 961/2010, který upravuje převody finančních prostředků

íránským osobám, subjektům či orgánům a převody finančních prostředků od íránských osob, subjektů či orgánů, pro operace, jež proběhly po 2. září 2010, z důvodu, že byly uvedeny pouze příklady takových povolení.

59 Co se týče operací provedených postupem třetí cestou, EIH tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když:

— rozhodl, že souhlas Bundesbank s tím, aby EIH provedla operace týkající se dřívější činnosti se sankcionovanými bankami, nebylo legální, neboť šlo o obecný souhlas a v rámci unijního sankčního režimu jsou v rámci výjimek uznávány pouze jednotlivě schválené operace;

— konstatoval, že povolení Bundesbank podle článku 21 nařízení č. 961/2010 nedokládají legalitu operací provedených uvedeným postupem, a

— rozhodl, že operace, které provedla postupem třetí cestou, nejsou legální, neboť porušovaly zákaz obcházení opatření stanovený v čl. 16 odst. 4 nařízení č. 961/2010, jelikož se vědomě a úmyslně podílela na obcházení sankcí.

60 EIH v tomto ohledu tvrdí, že neměla možnost vyjádřit se k legalitě obecného souhlasu, čímž bylo porušeno její právo na obhajobu.

61 Navrhovatelka tvrdí, že relevantní ustanovení dotčených nařízení nevylučují, aby byl udělen obecný souhlas, a že takový obecný souhlas členské státy běžně udělují. Uvádí například obecný souhlas udělený ministerstvem financí Spojeného království.

62 Tvrdí v podstatě, že Rada nemůže ukládat omezující opatření za operace podniků, které proběhly postupem schváleným příslušným státním orgánem, pokud byl tento souhlas udělen v rámci implicitních pravomocí, kterými je takový orgán nadán na základě nařízení č. 423/2007. Je-li příslušný vnitrostátní orgán požádán o udělení výjimky podle článku 9 tohoto nařízení a tento orgán konstatuje, že v tomto případě či u této kategorie případů se článek 7 uvedeného nařízení nepoužije, a schválení tedy není vyžadováno nebo není vhodné, a informuje o tom hospodářský subjekt, musí mít uvedený hospodářský subjekt nárok na tutéž právní ochranu, na kterou by měl nárok, pokud by uvedený orgán konstatoval, že se zmíněný článek 7 použije, a přiznal mu požadovanou výjimku.

63 EIH tvrdí, že závěr, k němuž dospěl Tribunál v bodě 150 napadeného rozsudku a podle něhož povolení Bundesbank udělená podle článku 21 nařízení č. 961/2010 nedokládají legalitu operací provedených postupem třetí cestou, je z právního hlediska nesprávný. Tvrdí konkrétně, že v případě hospodářského subjektu, který plně informuje příslušný vnitrostátní orgán o plánované operaci a provede dotčenou operaci na základě souhlasu či povolení uděleného tímto orgánem, nelze hovořit o tom, že vědomě a úmyslně obcházel režim zmrazení aktiv ve smyslu čl. 16 odst. 4 tohoto nařízení.

64 EIH dále zpochybňuje závěr Tribunálu, podle něhož je postup třetí cestou v rozporu s čl. 16 odst. 4 nařízení č. 961/2010, neboť Tribunál podle ní uplatnil *ex officio* nový důvod. Podpůrně připomíná, že k operacím, které provedla, udělila Bundesbank zaprvé obecný souhlas či poskytla obecně platné ujištění, že schválení není nutné, a zadruhé udělila povolení podle článku 21 tohoto nařízení, která podle ní dokládají legalitu těchto operací. Navrhovatelka nakonec poukazuje na to, že nesouhlasí se závěry, které Tribunál vyvodil z jednotlivých dokumentů obsažených v jejím spise.

65 Pokud jde o operace vyloučené údajně z působnosti omezujících opatření, Rada zastává názor, že závěr Tribunálu, podle něhož EIH svá tvrzení nedoložila, je správný.

66 Co se týče údajně schválených operací, podle Rady se Tribunál ani v tomto ohledu nedopustil nesprávného právního posouzení.

67 Pokud jde o operace provedené postupem třetí cestou, Rada připomíná, že Tribunál položil účastníkům řízení otázku stran právních účinků souhlasu příslušného vnitrostátního orgánu s takovým postupem a účastníci se v tomto ohledu mohli vyjádřit. Rada má dále za to, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení.

68 Spojené království připomíná článek 18 nařízení č. 961/2010, podle něhož musí příslušný vnitrostátní orgán shledat, že byly splněny podmínky pro udělení souhlasu. Souhlas je vydáván po individuálním posouzení a nevztahuje se na sérii různých a neurčených transakcí. Toto posouzení nemůže být stejně tak obejito tím, že bude úhrada provedena nepřímo. Spojené království rovněž zdůrazňuje, že unijní orgány a jiné členské státy nejsou vázány výkladem, který podal příslušný orgán jednoho členského státu, podle něhož může být pro určité operace udělen obecný souhlas. Co se týče povolení udělovaných na základě právních předpisů Spojeného království, na něž navrhovatelka odkazuje, Spojené království tvrdí, že se použijí v rámci jiného unijního nařízení a v projednávané věci jsou irelevantní.

69 Spojené království dále uvádí, že se EIH pokusila zdůvodnit operace poukazem na povolení, které Bundesbank udělila podle článku 21 nařízení č. 961/2010, avšak tím neodpovídá na výtku, podle níž EIH jednala v rozporu s čl. 16 odst. 4 tohoto nařízení. Prohlášení příslušného vnitrostátního orgánu nejsou bez ohledu na svou povahu ve vnitrostátním právu závazné pro Radu pro účely posouzení, zda osoba, subjekt či orgán provedly operace na účet bank, na které se vztahují omezující opatření, aby obešly čl. 16 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení.

Závěry Soudního dvora

70 Pokud jde o první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba konstatovat, že se překrývá s prvním důvodem kasačního opravného prostředku, který byl zamítnut v bodě 52 tohoto rozsudku.

71 Pokud jde o druhou část druhého důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba nejprve připomenout, jak Tribunál rozhodl v bodě 47 napadeného rozsudku, že úmyslem Rady bylo přijmout omezující opatření vůči navrhovatelce na základě toho, že navrhovatelka napomáhala označené osobě, subjektu či orgánu při vyhýbání se omezujícím opatřením nebo při jejich porušování.

72 První omezující opatření vůči navrhovatelce přijala Rada dne 23. května 2011. Skutečnosti uvedené v odůvodnění aktů ze dne 23. května 2011 se udály v letech 2009 a 2010.

73 Omezující opatření vůči navrhovatelce byla přijata a ke skutečnostem popsaným v uvedených aktech došlo za rostoucího podezření a za zvýšených a čím dále přísnějších kontrol finančních operací, jak je uvedeno v bodech 12 až 24 tohoto rozsudku, což navrhovatelka nemohla nevědět vzhledem k jejímu postavení banky specializující se na služby a činnosti v Íránu nebo týkající se Íránu.

74 EIH podle svých prohlášení provedla tři druhy operací, které podle ní nejsou zakázány.

75 Pokud jde i třetí kategorii operací, tyto zahrnovaly operace, které Bundesbank údajně schválila, a zejména operace provedené postupem třetí cestou. Ze spisu k řízení před Tribunálem vyplývá, že navrhovatelka se písemně vyjádřila k legalitě takových operací v dokumentu ze dne 9. ledna 2013 v odpověď na otázku Tribunálu. K této otázce se mohla rovněž vyjádřit na jednání před Tribunálem, které proběhlo dne 20. února 2013. Její argument vycházející z porušení jejího práva na obhajobu je tedy zjevně neopodstatněný.

76 V bodech 124 až 128 napadeného rozsudku Tribunál vyložil články 7 až 10 nařízení č. 423/2007 a články 16 až 19 a 21 nařízení č. 961/2010. Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když uvedl, že uvolnění určitých finančních prostředků je výjimkou ze zásady zmrazení finančních

prostředků, že příslušný orgán musí posuzovat každý jednotlivý případ zvlášť, a že tedy není možné vydat obecný souhlas k provedení určitého druhu operací, pro něž by dotčené subjekty nemusely žádat o individuální povolení.

77 Takový závěr vyplývá z jasného, přesného a podrobného znění uvedených ustanovení, která stanoví, že příslušný orgán v každém případě zkontroluje splnění podmínek pro uvolnění finančních prostředků a informuje případně Výbor pro sankce či členské státy a Komisi, aby mohly případně reagovat v souladu s použitelnými předpisy.

78 V bodech 132 až 141 napadeného rozsudku Tribunál zkoumal, zda lze za účelem plateb nebo jako v rámci postupu třetí cestou, uhrazení dluhů subjektů označených za subjekty, na které se vztahují omezující opatření, považovat za legální operace provedené prostřednictvím subjektu neoznačeného za subjekt, na který se vztahují uvedená opatření. Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 135 a136 napadeného rozsudku konstatoval, že operace provedené prostřednictvím subjektu neoznačeného za subjekt, na nějž se vztahují omezující opatření, mohou porušovat zákaz uložený v článku 7 odst. 4 nařízení č. 423/2007 a čl. 16 odst. 4 nařízení č. 961/2010, jsou-li prováděny s cílem zákaz obejít.

79 Tribunál učinil správný závěr v bodě 141 napadeného rozsudku, když konstatoval, že „užitečný účinek ustanovení článků 7 až 10 nařízení č. 423/2007 a článků 16 až 19 a 21 nařízení č. 961/2010 by byl ohrožen, kdyby neoznačený subjekt mohl svobodně uskutečňovat operace prostřednictvím neoznačeného subjektu za účelem uhrazení dluhů nebo provedení plateb na účet označeného subjektu. Z toho vyplývá, že neoznačený subjekt se musí vždy ujistit o legalitě takových operací tím, že případně požádá příslušné vnitrostátní orgány o povolení.“

80 Z této analýzy uvedených ustanovení provedené Tribunálem vyplývá, že ve všech případech převodů majetku včetně takových, jako jsou převody uvedené v článku 21 nařízení č. 962/2010, měla navrhovatelka požádat příslušný vnitrostátní orgán o zvláštní povolení. Navrhovatelka nemohla nevědět o tomto požadavku, tím méně, že právní předpisy, jak bylo uvedeno v bodě 73 tohoto rozsudku, postupně stanovovaly zvýšené a přísnější kontroly finančních operací a navrhovatelka je bankou specializující se na služby a činnosti v Íránu či týkající se Íránu. Jak kromě toho uvedl generální advokát v bodě 62 svého stanoviska, navrhovatelka věděla, že se operace, které provedla, týkají subjektů označených za subjekty, na něž se vztahují omezující opatření, a byly tedy zvláště podezřelé, neboť umožnily obejít zmrazení finančních prostředků těchto subjektů.

81 Na podporu svého argumentu, podle něhož byly operace provedené postupem třetí cestou legální, předložila navrhovatelka několik důkazů jako e-maily od Bundesbank, dopisy od Österreichische Nationalbank (Rakouská národní banka), Wirtschaftskammer Österreich (rakouská obchodní komora), jakož i tři auditorské zprávy. Tribunál v bodě 155 napadeného rozsudku konstatoval, že dopisy od Österreichische Nationalbank byly irelevantní, a v bodě 156 uvedeného rozsudku konstatoval, že jedna z auditorských zpráv je s tvrzením navrhovatelky v rozporu.

82 Co se týče e-mailů od Bundesbank, Tribunál v bodě 154 napadeného rozsudku uvedl, že předcházely operacím popsaným v napadených aktech a že bez povolení vydaných v každém jednotlivém případě nepostačovaly jako doklad o legálnosti provedených operací. Vzhledem k podmínkám stanoveným v článcích 7 až 10 nařízení č. 423/2007 a článku 16 až 19 a 21 nařízení č. 961/2010 Tribunál v tomtéž bodě správně konstatoval, že obecný souhlas udělený bez ohledu na povahu konkrétních operací a dotčených označených subjektů nepostačuje.

83 Vzhledem k těmto skutečnostem se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 157 napadeného rozsudku rozhodl, že „na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, operace uvedené v odůvodnění napadených aktů nejsou – při neexistenci povolení vydaných v jednotlivých případech – z hlediska nařízení č. 423/2007, případně nařízení č. 961/2010 přípustné, takže […] mohla Rada na uvedených operacích platně založit přijetí omezujících opatření vůči žalobkyni“.

84 Za těchto podmínek není třeba zkoumat, zda se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení v bodech 145, 147 až 149 napadeného rozsudku, co se týče první a druhé kategorie operací. Třetí kategorie operací totiž sama o sobě odůvodňuje přijetí omezujících opatření vůči navrhovatelce, přičemž případné nesprávné právní posouzení v souvislosti s první a druhou kategorií operací nemá vliv na řešení sporu a nemá vliv na výrok napadeného rozsudku.

85 V důsledku toho je druhý důvod kasačního opravného prostředku třeba zamítnout.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

Napadený rozsudek

86 Navrhovatelka v rámci třetího žalobního důvodu v podstatě tvrdila, že Rada porušila zásadu ochrany legitimního očekávání, když nezohlednila povolení a souhlasy udělené Bundesbank. Podpůrně tvrdila, že Rada porušila zásadu právní jistoty, když zařadila její jméno na seznamy z roku 2010 a na seznam v příloze IX nařízení č. 267/2012 na základě operací, které byly povoleny nebo byly provedeny postupem schváleným Bundesbank.

87 V bodě 176 napadeného rozsudku Tribunál rozhodl, že operace uvedené v odůvodnění napadených aktů, nebyly povoleny Bundesbank v souladu s ustanoveními nařízení č. 423/2007, tj. po posouzení provedeném v jednotlivých případech, takže argument vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání nebyl odůvodněný. Pokud jde o argument vycházející z porušení zásady právní jistoty, Tribunál v bodě 179 napadeného rozsudku konstatoval, že nařízení č. 423/2007, jakož i rozhodnutí 2010/413, nařízení č. 961/2010 a nařízení č. 267/2012 jasně stanoví podmínky pro označení za osobu, subjekt či orgán, na něž se vztahují omezující opatření, přičemž konkretizují zakázané operace a stanoví podmínky pro vydání povolení, takže jejich aplikaci mohla navrhovatelka předvídat.

Argumentace účastníků řízení

88 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku EIH tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když zamítl žalobní důvod vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání a zásady právní jistoty.

89 EIH tvrdí, že jasná, konkrétní a opakovaná ujištění ze strany Bundesbank brání nejen tomu, aby byla uložena sankce podle německých předpisů provádějících čl. 16 odst. 4 nařízení č. 961/2010, ale i tomu, aby Rada uložila omezující opatření, která by mohla být v zásadě vázána legitimním očekáváním plynoucím z ujištění poskytnutých Bundesbank, jak uznal Tribunál. Vzhledem k vyjádřením, na která bylo poukázáno v důkazních prostředcích předložených Tribunálu, je podle navrhovatelky zjevné, že Tribunál nesprávně konstatoval, že byly relevantní předpisy jednoznačné.

90 Rada tvrdí, že třetí důvod kasačního opravného prostředku vychází z druhého a musí být zamítnut ze stejných důvodů, jaké uvedla proti uvedenému druhému důvodu kasačního opravného prostředku.

91 Uvádí, že navrhovatelka opírá své argumenty o judikaturu týkající se zásady ochrany legitimního očekávání v trestněprávní oblasti, v oblasti ukládání pokut či vracení státních podpor. V projednávaném případě však jde o omezující opatření, která nejsou sankcemi, ale preventivními zajišťujícími opatřeními. Tvrdí, že postačuje riziko, že se subjekt může chovat postižitelným způsobem (rozsudek Rada v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 85). Systém oznamování určitých rozhodnutí příslušnými vnitrostátními orgány navíc není závazný pro unijní orgány ani ostatní členské státy.

92 Spojené království tvrdí, že stanovisko příslušného vnitrostátního orgánu nepředstavuje tvrzení Rady, že tvrzení uváděná EIH byla formulována obecně a nešlo o dostatečně přesná a specifická ujištění, která by uváděla, že operace, která EIH skutečně provedla, byly legální, že hospodářský subjekt se nemůže odvolávat na legitimní očekávání založené na ujištěních, která nejsou v souladu s použitelnými předpisy, a konečně že ustanovení nařízení č. 423/2007 a č. 961/2010 jsou jednoznačná.

Závěry Soudního dvora

93 Zásada právní jistoty si žádá, aby byly právní předpisy jasné a přesné a jejich použití bylo předvídatelné pro všechny dotčené osoby (rozsudek Francie v. Komise, C-325/91, EU:C:1993:245, bod 26).

94 Jak bylo uvedeno v bodě 77 tohoto rozsudku, právní předpisy použitelné v projednávaném případě jsou jasné, přesné a podrobné. Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 179 napadeného rozsudku konstatoval, že tyto právní předpisy byly pro navrhovatelku předvídatelné, a když v bodě 181 uvedeného rozsudku odmítl její argument vycházející z porušení zásady právní jistoty jako neopodstatněný.

95 Pokud jde o argument vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 174 napadeného rozsudku připomněl judikaturu, podle níž tato zásada svědčí každému jednotlivci, u kterého vyvolal unijní orgán podložené naděje na základě konkrétních ujištění, která mu poskytl. Může-li však obezřetný a informovaný hospodářský subjekt předvídat přijetí unijního opatření, které se může dotknout jeho zájmů, nemůže se této zásady dovolávat, je-li toto opatření přijato (kromě judikatury citované v uvedeném bodě 174 viz rozsudek Alcoa Trasformazioni v. Komise, C-194/09 P, EU:C:2011:497, bod 71).

96 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že znění dotčených předpisů je jasné a neponechává žádné pochybnosti o tom, že dotčené operace podléhají režimu uvolňování prostředků a schvalování v jednotlivých případech, jak bylo popsáno konkrétně v bodech 76 a 77 tohoto rozsudku. Dále je třeba připomenout konstatování učiněné již v bodě 73 tohoto rozsudku, a sice že použitelné právní předpisy byly přijaty za rostoucího podezření a za zvýšených a čím dále přísnějších kontrol finančních operací, což navrhovatelka musela vědět vzhledem k jejímu postavení banky specializující se na služby a činnosti v Íránu nebo týkající se Íránu. Navrhovatelka v tomto ohledu musela vědět, že se realizované operace týkaly subjektů označených za subjekty, na které se vztahují omezující opatření, a byly tedy zvláště podezřelé.

97 Nakonec je třeba uvést, že dotčené omezující opatření bylo vzhledem k těmto souvislostem přijato vůči navrhovatelce pouze z toho důvodu, že provedla zakázané operace. I za předpokladu, že by povolení a souhlas udělený Bundesbank jakožto příslušným vnitrostátním orgánem určeným Radou mohly založit legitimní očekávání na straně navrhovatelky, takové legitimní očekávání nemůže zlegalizovat operace výslovně zakázané dotčenými právními předpisy, a nemůže tedy zabránit tomu, aby byla vůči navrhovatelce přijata uvedená opatření.

98 Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 177 napadeného rozsudku, odmítl argument vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání jako neopodstatněný.

99 Třetí důvod kasačního opravného prostředku je proto třeba zamítnout.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

100 V rámci čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku EIH tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 205 napadeného rozsudku konstatoval, že se EIH nemůže odvolávat na čl. 32 odst. 2 nařízení č. 961/2010, neboť provedla zakázané operace uváděné Radou. EIH připomíná, že čl. 32 odst. 2 má chránit podniky, které porušily zákaz stanovený v tomto nařízení, avšak nevěděly nebo neměly rozumný důvod předpokládat, že jej porušily.

101 EIH dále zpochybňuje závěr Tribunálu uvedený v bodech 209 až 211 napadeného rozsudku, podle něhož bylo nutné přijmout omezující opatření, aby bylo dosaženo legitimního sledovaného cíle. Navrhovatelka tvrdila, že mohla být přijata jiná opatření, jako například že by Bundesbank neschvalovala postup třetí cestou či nevydávala povolení na základě článku 21 nařízení č. 961/2010. Podle navrhovatelky Tribunál nesprávně odmítl možnost přijmout taková opatření z důvodu, že by neměla dostatečný preventivní účinek.

102 Navrhovatelka tvrdí, že Tribunál nezohlednil povinnost loajální spolupráce ze strany Bundesbank, pokud jde o účinné provedení sankčního režimu. Uvádí dále, že unijní orgány mají povinnost přijmout opatření nezbytná k tomu, aby bylo zabráněno tomu, že budou příslušné vnitrostátní orgány vykládat úpravu systému sankcí rozdílně. Navrhovatelka tvrdí, že bylo nepřiměřené označit ji za osobu, subjekt či orgán, na který se vztahují omezující opatření, že Tribunál nesprávně kvalifikoval skutkový stav a že ze spisu vyvodil značně nepřesné závěry. Tribunál podle ní rovněž provedl nesprávné právní posouzení, když v bodě 210 napadeného rozsudku konstatoval, že povolovací režim upravený v článku 21 nařízení č. 961/2010 nemohl zaručit preventivní účinek, který by byl rovnocenný zmrazení majetku, ačkoli jsou oba režimy srovnatelné.

103 Rada a Spojené království tvrdí, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení při výkladu čl. 32 odst. 2 nařízení č. 961/2010. Toto ustanovení mimoto nebrání tomu, aby byl označen subjekt, který splňuje kritéria pro označení za subjekt, na nějž se vztahují omezující opatření, nýbrž brání pouze tomu, aby tento subjekt nesl odpovědnost za neúmyslná porušení. Rada tvrdí, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když konstatoval, že dotčená omezující opatření byla přiměřená. Připomíná, že má pravomoc posoudit riziko úniků finančních prostředků u kategorie osoby či subjektů označených za osoby či subjekty, na které se vztahují omezující opatření.

104 Rada a Spojené království konečně tvrdí, že systém povolování upravený v článku 21 nařízení č. 961/2010 nemá tentýž účinek jako zmrazení majetku. Jakmile je totiž majetek zrazen, riziko, že bude použit v rozporu s omezujícími opatřeními, je prokazatelně menší než riziko porušení spojené s potenciálně velkým počtem operací vyžadujícím povolení.

Závěry Soudního dvora

105 Pasáže z napadeného rozsudku kritizované v rámci čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku jsou součástí odpovědi, kterou Tribunál podal na čtvrtý žalobní důvod, v jehož rámci navrhovatelka tvrdila, že Rada porušila zásadu proporcionality, její právo na vlastnictví, jakož i její právo na podnikání.

106 Navrhovatelka konkrétně tvrdí, že označit každý subjekt, který byl identifikován jako subjekt, který napomáhá jinému sankcionovanému subjektu při obcházení či porušování sankcí, bez ohledu na to, že taková pomoc mohla být poskytnuta neúmyslně a mohla být nepatrná, je v rozporu se zásadou proporcionality a ustanoveními čl. 32 odst. 2 nařízení č. 961/2010, který stanoví, že ze zákazů

uvedených v tomto nařízení nevyplývá pro dotčené fyzické a právnické osoby nebo subjekty žádná odpovědnost, pokud nevěděly a neměly rozumný důvod předpokládat, že svým jednáním tento zákaz porušují.

107 V bodě 205 napadeného rozsudku Tribunál tento argument odmítl, přičemž připomenul, že operace popsané v odůvodnění napadených aktů nebyly legální, jak vyplývá z odpovědi na druhý žalobní důvod, který mu byl předložen.

108 Tribunál se tím nedopustil nesprávného právního posouzení. Není totiž pochyb o tom, že zamítnutí žalobního důvodu, kterým navrhovatelka napadla omezující opatření přijaté proti ní z důvodu, že napomáhala označeným subjektům vyhnout se omezujícím opatřením, které se jich týkají, postačuje jako důvod pro odmítnutí argumentu založeného na tvrzení, že si nemohla být rozumně vědoma nelegálnosti poskytnuté pomoci.

109 Co se týče alternativních opatření navrhovaných navrhovatelkou, podle nichž by Bundesbank neměla schvalovat postup třetí cestou a Rada by měla Bundesbank navrhnout, aby změnila svou právní praxi, navrhovaná opatření nelze považovat za opatření, která by umožnila dosáhnout sledovaného cíle, tj. boje proti šíření jaderných zbraní a jeho financování, stejně efektivním způsobem jako omezující opatření přijaté vůči osobě navrhovatelky. Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 210 a 211 napadeného rozsudku konstatoval, že k dosažení legitimního sledovaného cíle bylo nutné přijmout vůči navrhovatelce omezující opatření.

110 Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je proto třeba zamítnout jako neopodstatněný.

111 Z výše uvedeného vyplývá, že tento kasační opravný prostředek musí být zamítnut v plném rozsahu, jelikož žádnému z důvodů tohoto kasačního opravného prostředku vznesených navrhovatelkou na jeho podporu, nebylo vyhověno.

K nákladům řízení

112 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr rozhodne o nákladech řízení.

113 Podle čl. 138 odst. 1 stejného jednacího řádu, který se použije na základě čl. 184 odst. 1 jednacího řádu na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

114 Vzhledem k tomu, že Rada požadovala po navrhovatelce náhradu nákladů řízení a navrhovatelka neměla ve věci úspěch, je důvodné jí uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí rovněž náklady řízení vynaložené touto účastnicí řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Europäisch-Iranische Handelsbank AG ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Radou Evropské unie.

Podpisy.